

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

ОСВІТНІ УМОВИ СТВОРЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО Е-ПІДРУЧНИКА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Встановлено, що педагоги дошкільної освіти використовують електронні освітні ресурси в управлінні закладами дошкільної освіти, поєднують методичну роботу з урахуванням досягнень ІК-технологій (М. Воронковська, Т. Сиротенко, С. Панченко); впроваджують у роботу керівників закладів дошкільної освіти хмарні сервіси з метою управління освітньою діяльністю (Н. Суслева, Ю. Носенко, В. Хрипун); розробляють стратегію підготовки педагогічних кадрів для розвитку електронної освіти (О. Жук, О. Минич); педагоги опановують комп'ютерні технології в організації навчально-виховного процесу в закладах освіти (Б. Жебровський, Г. Ломаковська); вирішують дидактичні проблеми в контексті сучасних інформаційних технологій (І. Роберт).

Досліджено: особливості суб'єкт-суб'єктного спілкування з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (А. Брушлинський, Т. Габай, О. Матюшкін, Ю. Машбиць та ін.); зв'язок інформатизації з результатами навчання (В. Биков, Б. Гершунський, С. Гончаренко, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Жук, В. Михалевич, Н. Морзе, Й. Ривкінд, П. Стефаненко, О. Співаковський та ін.); зміни в моделі взаємодії за типом «викладач-студент» з використанням електронних освітніх ресурсів як впливового інноваційного освітнього чинника (В. Беспалько, П. Майер, В. Романюк, А. Стрюк, Г. Ткачук, М. Шинкаренко) у відкритих освітніх системах (В. Биков); готовність випускників педагогічних університетів до використання інформаційних технологій в дошкільній освіті (Н. Диканська, І. Мардарова, О. Майборода, С. Семчук, О. Разинкіна).

Сучасні дослідження спрямовують увагу науковців на важливість формування системного підходу до впровадження електронних освітніх ресурсів як основи навчального середовища та здійснення його електронного моделювання на теоретико-методологічних засадах (В. Биков, Ю. Жук, А. Гуржій, В. Лапінський) [2; 3].

Термін «електронні ресурси» відображає візуалізацію та надання інформації за допомогою інформаційних технологій, а електронна форма уможливіє унаочнення продукту чи освітньої послуги за допомогою автоматизованих або комп'ютерних засобів візуалізації (О. Зайцева). З'ясовано, що ЕОР можна класифікувати за такими типами, як: текстографічні (ілюстрації на екрані комп'ютера); гіпертекстові з технологією навігації за

ключовими словами; мультимедійні, з поєднанням звуку, відео, тексту тощо; віртуальні (поєднання анімації, звуку, відео).

Науковці в сучасних дослідженнях звертають увагу на джерельну базу електронних освітніх ресурсів (ЕОР) як на сукупність простих інформаційних джерел (звук, графічні зображення, навчальний текст підручника, відеоматеріали, моделі) та складних (гіперпосилання), інформаційних інструментів (що дозволяє суб'єкту діяти з віртуальними об'єктами, тобто змінювати їх, створювати, пересувати) й відповідним програмним забезпеченням. Доведено, що ЕОР визначається контентом, тобто предметним змістом і структурою, містить метадані як інформацію, що характеризує контент і структуру ресурса, вихідні дані та відомості про нього.

З'ясовано, що викладачу необхідно знати технологію управління ЕОР, що складається з декількох модулів: модуль навчального контенту (використання програмових засобів для наповнення навчальним матеріалом курсу й забезпечення доступу до нього; використання статичного навчального матеріалу, тобто HTML-сторінки, тексти; інтерактивне та мультимедійне наповнення лекцій і семінарів); модуль обміну інформацією (використання програмних засобів для обміну навчальною інформацією в синхронному або асинхронному режимі в системі «викладач-студент»); модуль управління навчанням: використання програмних засобів для персоналізації даних студентів, розмежування права доступу до контенту, перевірка результатів тестування, інтеграція з зовнішнім джерелом інформації тощо (С. Куценко, В. Косулін). ЕОР в освіті поширюються за критеріями забезпечення індивідуалізації та здійснення освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, доступності й замотивованості в освітньому успіхові.

Електронні освітні ресурси розглядаються як інструменти формування освітнього простору й відносяться до найважливіших компонентів сучасних освітніх систем (Г. Шевко, О. Турутіна), а їхнє використання спрямовано на вирішення навчальних, методичних, довідкових, організаційних проблем у процесі навчання суб'єктів пізнання в закладах освіти (Є. Полат).

У сучасних умовах є доцільним формування системи інформаційно-технологічних вимог до розробки електронних освітніх ресурсів закладів вищої освіти у контексті їхньої сертифікації (Д. Федасюк, Н. Гоц, М. Микийчук).

Університетський е-підручник як мультимедійна платформа алгоритмічними мовами якої є аудіо-, відео- засоби, система гіперпосилань, інфографіка і тощо може бути створений силами здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Завдяки функціям електронних освітніх ресурсів – таких, як: управління знаннями комунікації, спільної діяльності студентів у макро та мікрогрупах, контролю й оцінювання знань – майбутні

фахівці засвоїли зміст галузевих стандартів вищої школи, наукові основи професійної діяльності, сутність теоретичної та технологічної підготовки. З'ясовано, що використання електронних освітніх ресурсів забезпечує в підготовці майбутніх фахівців: навчально-методичні аспекти – як поступове засвоєння матеріалу змістових модулів; організаційні аспекти – як здійснення підготовки підгрупами або індивідуально; контрольно-оціночні аспекти – як здійснення різних видів контролю за матеріалами навчальної дисципліни.

Література

1. On approval of the Regulations on electronic educational resources. Order of the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine dated 01.10.2012 № 1060 with changes. [Online]. Available: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>. Accessed on: May. 17, 2020. [in Ukrainian].

2. Bykov V. Yu. , Zhuk Yu. O. «Theoretical and methodological principles of modeling the educational environment of modern pedagogical systems», *Problemy ta perspektyvy formuvannya natsional'noyi humanitarno-tekhnichnoyi elity*, № 1 (5), p. 64-76, 2003. [in Ukrainian].

3 Gurzhiy A. M., Lapinsky V. V., "Electronic educational resources as the basis of the modern educational environment of general educational institutions", *Informatsiyini tekhnolohiyi v osviti*, vyp. 15, p. 30-37, 2013. [in Ukrainian].

Яйленко Вікторія
старший викладач кафедри дошкільної освіти
Маріупольський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема творчості в історії педагогіки завжди була однією з актуальних. Творчі особи потрібні за всіх часів. У процесі творчості дитина розвивається інтелектуально та емоційно, визначає своє ставлення до життя і своє місце в ньому, набуває досвіду колективної взаємодії, удосконалює навички роботи з різними інструментами та матеріалами.

Сучасне суспільство диктує потребу у вихованні творчих людей, які мають нестандартний погляд на проблеми, які вміють знаходити власне рішення, оригінальні відповіді, відкрито висловлювати свої думки, здатні швидко адаптуватися до умов, що змінюються [6].